

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Pastorum Sive Instructio Practica Neoparochorum

Dirckinck, Johann

Treviris, 1702

Caput. 24. De Justitia, Fortitudine, &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51873)

falsis declinatis, promptè, alacriter & constanter, pro Dei gloria & animarum salute exercebis.

CAPUT XXIV.

De Iustitia, Fortitudine, Patientia, Hospitalitate, Misericordia & Sollicitudine Pastoris.

I. Iustitia duplici modo accipitur, semel pro complexione omnium virtutum: de hac dicitur: *Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam*, Matth. 5, scilicet perfectionem. Aliàs accipitur pro particulari iustitia, quæ est virtus voluntatis, tribuens unicuique quod suum est. Hanc virtutem Pastor & amare, & prædicare debet, exemplo Domini, qui per Ezechielem prædixit c. 34. *Pascam illas in iudicio.* 1. In iudicio maturo, sapientia & discretionis. 2. In iudicio, id est justè, dans cuique quod ei convenit. Debet ergo dare Deo quod Dei est, Fidem, Spem, Charitatem & Religionem, laudem, gratiarum actionem pro beneficiis, satisfactio-

factionem pro peccatis. 2. Debet dare proximo, quod illi debetur. Nunquam facere proximo, quod sibi justè non vult fieri, hoc est, nunquam lade-
re vel offendere verbo, facto, signo, consilio, in rebus, in corpore, in honore; nunquam suspicari, detrahere, in bono impedire: sed ipsum honorare, omnia in meliorem partem interpretari, in bono congaudere, in malo condolere. Debet dare suis Prælati, honorem, reverentiam, amorem & obedientiam. Suis Parochianis verbum prædicationis, exemplum conversationis, administrationem Sacramentorum, & orationem, in distributionibus aut proportionem, aut æqualitatem, prout exigit justitia; pauperibus eleemosynam, tristibus solatium, dubitantibus sanum consilium, pœnitentibus correctionem & medelam, rudibus instructionem, omnibus, si necesse, ipsam vitam suam. His Deo amatori justitiæ, placebit Pastor:
Justus Dominus & justitiam dilexit:

278 *De Justitia, fortitudine, &c.*
equitatem vidit vultus ejus. Psalm.
10. Dominus diligit justos. Psalm.
145. illisque ab eo reposita est corona
justitiae. 2. Tim. 4.

II. Fortitudo, est virtus animi, quâ labores, mortisque pericula constanter suscipiuntur & perferuntur. Sicut radix arboris, sustentat, truncum, frondes, flores, fructus, & folia; ita hæc virtus teste S. Bonaventura, sustinet omnium aliarum virtutum actiones & merita. Hæc virtus convenit Pastori: is enim debet labores & pericula sustinere, & cum oportet eadem aggredi, animamque pro ovibus ponere. Unde hortatur Apostolus 2. Corinth. 15. *Fratres, estote stabiles & immobiles, abundantes in omni opere Domini semper. Fortitudo non timet eos, qui occidunt corpus; sed Dominum, qui potest animam in gehennam mittere. Matth. 10.*

III. Patientia, fortitudini cognata, & mansuetudo, Parocho non raro est necessaria in laboribus magnis, in

CON-

concionibus, in confessionibus indefessè excipiendis, præcipuè rusticorum & rudium. *In laboribus plurimis.* ait Apostolus 2. Corinth. 11. Deinde in tolerandis adversariis, in contradictionibus, in calumniis, sive per homines malevolos, sive per Dæmones excitatis, quæ zelosum Pastorem, mores depravatos corrigentem, crebriò imperunt. 1. Corinth. 16. *Ostium mihi apertum est magnum, & adversarii multi.* Ferat itaque hæc omnia patienter, libenter, & constanter Parochus, & se Christi exemplo animet: *Nonne hæc oportuit pati Christum & ita intrare in gloriam suam? Non est servus melior Domino: Si Patrem familias Beelzebub vocarunt, quanto magis Domesticos ejus?*

IV. Hospitalitas, quæ est actus charitatis, quo proximus amore Dei frugali mensâ & hospitio gratis excipitur. Ad quam tria requiruntur. 1. Pura intentio, scilicet propter Deum. 2. Frugalitas seu moderatio, absque excessu

280 *De iustitia, fortitudine, &c.*
excessu in multitudine cibi, potus, &
rebus in habitatione nimis pretiosis,
alioquin est prodigalitas. 3. Libera-
litas. Ad hospitalitatem hanc horta-
tur Concilium Constantinopolitanum
III. c. 9. *Admonendi sunt omnes, ut ho-
spitalitatem diligant.* Excipiat ergo
Pastor hospites, quantum facultates
permittunt, cum discretione, hilari-
tate & accuratone, ut nihil desit.
Tum Religiosos pauperes, tum facu-
lares egentes, tum Benefactores, tum
etiam quandoque amicos & consan-
guineos. Ita implebit illud Christi.
Hospes eram & collegistis me. Matth. 25.
Telle enim S. Hieronymo c. Quoniam
16. q. 1. *Quidquid habent Clerici, pau-
perum est, & ideo susceptioni Hospitum
& peregrinorum invigilare debent.*

V. Misericordia seu eleemosyna;
Pastor est quasi communis, ut diximus
suprà, parens Parochia & Pater pau-
perum; quantum igitur per media li-
cet, cunctis conetur benefacere; &
observare monitum Tobia senioris
Tob.

Tob. 4. 8. *Quomodo potueris, ita esto misericors: Si multum tibi fuerit, abundanter tribue: si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude: Premium enim bonum tibi thesaurizas in die necessitatis, quoniam eleemosyna ab omni peccato & a morte liberat; & non patietur animam ire in tenebras. Sit igitur Pastor misericors; de superfluis praesertim; cum SS. Patres & Concilia unanimiter asseverent: Bona ecclesiastica, quae Sacerdotibus redundant, esse res alienas, bona pauperum, patrimonium Christi & qui ea in alios usus, quam pios, ac in pauperes expendunt, esse fures, sacrilegos, raptores. Pascat itaque Pastor ventres famelicos, ita melius quoque influet & pascet mentes.*

Non existimet autem satis esse, unum, alterumve ex consanguineis locupletare: potest quidem Parochus, ubi aequalis est illorum necessitas, illos in eleemosynis praeferre aliis egentibus: Sed dandum illis, ut egentibus, non ut agnatis. *Si consanguinei*

282. De iustitia, fortitudine, &c.
guinei pauperes sint, eis ut pauperibus
distribuant. Concil. Trid. sess. 25. c. 1.
Cum tamen inter hos & alios magnum
indigentia discrimen est, prius iuvandi
illi, qui sibi ipsis prospicere non va-
lent, quam iis, quibus, cum prospe-
ctum fuerit, otio se dedunt. Adde, si
Agnati egent, soli tamen non egent,
unde etiam ipsis solis totum dandum
non est; sed proportione servata, a-
liis quoque succurrendum. Denique
detur agnatis, quod sufficit, ad pra-
sentem indigentiam sublevandam, non
verò tribuatur tantum, ut ditescant.
Rectè S. Ambrosius. Est probanda illa
etiam liberalitas, ut proximos seminis tui
ne despicias, si egere cognoscas; non ta-
men ut illi ditiores fieri velint, ex eo quod
tu posses conferre inopibus. Neque enim
te Domino dicasti, ut tuos divites facias.
Dist. 86. c. est probanda. Quod se ci-
tra jactantiam, fecisse professus est S.
Augustinus ad Erem. ferm. 21. Gratiâ
Dei & vestris orationibus, nondum dita-
vi quenquam consanguineorum, quia
chario-

chariores mihi reputo pauperes. Nec curandum est Parocho, licet Agnati conquerantur: quid enim queruntur? Accusant quod eos divites non feceris, cum te illi velint eterne vite fraudare mercede. Dist. 86. c. est probanda.

VI. Sollicitudo Pastoralis, quæ unice Pastori convenit. Apostolum Paulum urgebat sollicitudo omnium Ecclesiarum, Pastorem, propriæ Ecclesiæ seu parochiæ sollicitudo teneat. *Qui præest in sollicitudine. Rom. 12. 8. Sollicitudine non pigri. 1. c. Quis infirmatur & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non uror?* Sollicitudo hæc Pastoralis S. Carolum Borromæum, Pastorum Patronum, gloriosum reddidit, ut in oratione de eo, canit Ecclesia. Eadem Parochum quemcunque magnam in cælo gloriam coronabit, si vigilante curam, omnibus sibi commissis, omnia vera bona pro viribus procurare; omnia vera mala averruncare studuerit.

Advigilet itaque Parochus ut suam
moram

284 *De justitia, fortitudine, &c.*
morâ vel negligentia, nullus Parce-
cia sua infans; absq; Sacramento Ba-
ptismi decedat. 2. Sacramentum Con-
firmationis, ne nimis diu differatur,
aut negligatur, allaboret. 3. Com-
munio Paschalis, ut à nemine prater-
mittatur, curet. 4. Extrema Unctio-
nis salutari Sacramento, ne ullus ex
neglectu aut contemptu, priveretur, at-
tendat. 5. Vinum crematum in ta-
bernis, sub concione, missæve sacrifi-
cio, diebus festivis potari, ob quod
divina officia non rarò intermittun-
tur ne patiatur. 6. Procuret etiam,
ut iidem Adolescentes & juvenes ru-
sticani non semper pecorum custodiâ
à catechesi arceantur; sed per inter-
valla alternent; ne penitus rudes ado-
lescant ac silvescant. 7. Publica disti-
dia, scorta, odia, scandala, tripudia,
aliasque ejusmodi animarum pestes à
parochia sua proscribere conetur: ne
alienorum peccatorum se reddat par-
ticipem. Quoniam verò ad dicta ma-
la eliminanda, necessaria est, Pastoris
non

non solum cura & vigilantia, verum etiam presentia; à Parochia sua non absit: sed tanquam Speculator, velut è specula, hostes observet, velut Sal, à putredine servet, velut Sol, vesperationes & noctuas scelerum, fuget: & instar Regis seu Directoris auctoritatem habentis, *Dissipet omne malum intuitu suo.* Proverb. 20. 8. Imploratà etiam, si necesse sit, altiore potestate.

C A P U T XXV.

De Residentia Pastoris.

Residentiam personalem Pastoris requiri in parœcia, non minùs atque in arce, ab hostibus oppugnata Governatorem, Navarchum in navi, in statione assignata militem, jus divinum, naturale & humanum probat: & quidem i. jus divinum; quia Christus instituens Pastores, non jus pascendi solum contulit, sed opus & exercitium pascendi imperavit: *Pasce oves meas.* *Qui Episcopatum desiderat,*

rat,